

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2022. gada 12. maijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Publiski līgumi – Atkritumu apsaimniekošana – *In house* piešķiršana – Direktīva 2014/24/ES – 12. un 72. pants – “Līdzīgas kontroles” nosacījumu zaudēšana pēc uzņēmējdarbības apvienošanas – Iespēja dalībniekam, kurš aizstāj, turpināt pakalpojuma sniegšanu

Lietā C-719/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) iesniedza ar 2020. gada 18. novembra lēmumu, kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 30. decembrī, tiesvedībā

Comune di Lerici

pret

Provincia di La Spezia,

piedaloties:

IREN SpA,

ACAM Ambiente SpA,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*] (referents), tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Comune di Lerici* vārdā – *A. Fantappié* un *M. Clarich*, *avvocati*,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

- *Provincia di La Spezia* vārdā – *P. Piciocchi, avvocato*,
- *ACAM Ambiente SpA* un *IREN SpA* vārdā – *D. Anselmi, avvocatessa*, un *A. Lolli, avvocato*,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. L. Vitale, avvocato dello Stato*,
- Austrijas valdības vārdā – *J. Schmoll*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā – *G. Wils, G. Gattinara* un *P. Ondrůšek*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV 2014, L 94, 65. lpp.) 12. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Comune di Lerici* (Leriči pašvaldība, Itālija) un *Provincia di La Spezia* (Spēcijas province, Itālija) par plānu, kuru pēdējā minētā ir apstiprinājusi un ar kuru *ACAM Ambiente SpA* ir piešķirtas šīs pašvaldības atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanas tiesības līdz 2028. gadam.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2014/24 12. pantā ir paredzēts:

“1. Publisks līgums, kura slēgšanas tiesības līgumslēdzēja iestāde piešķirusi kādai juridiskai personai, kas ir privāto vai publisko tiesību subjekts, neietilpst šīs direktīvas darbības jomā, ja ir izpildīti visi šādi nosacījumi:

- a) līgumslēdzēja iestāde pār attiecīgo juridisko personu īsteno līdzīgu kontroli, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām;
- b) vairāk nekā 80 % no kontrolētās juridiskās personas darbībām tiek veiktas, izpildot uzdevumus, ko tai uzticējusi kontrolējošā līgumslēdzēja iestāde vai citas juridiskas personas, ko kontrolē minētā līgumslēdzēja iestāde; un
- c) kontrolētajai juridiskajai personai nav tiešas privāta kapitāla līdzdalības, izņemot tādus privātā kapitāla līdzdalības veidus, kas neietver kontroli un bloķēšanu, kā noteikts valsts tiesību aktos, saskaņā ar Līgumiem, un kam nav izšķirošas ietekmes uz kontrolēto juridisko personu.

Uzskata, ka pirmās daļas a) apakšpunkta nozīmē līgumslēdzēja iestāde pār juridisko personu īsteno līdzīgu kontroli, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām, ja tai ir izšķiroša ietekme gan attiecībā uz kontrolētās juridiskās personas stratēģiskajiem mērķiem, gan attiecībā uz tās svarīgiem lēmumiem. Šādu kontroli var īstenot arī cita juridiska persona, kuru pašu tādā pašā veidā kontrolē līgumslēdzēja iestāde.

2. Šā panta 1. punktu piemēro arī gadījumā, kad kontrolētā juridiskā persona, kas ir līgumslēdzēja iestāde, piešķir līguma slēgšanas tiesības savai kontrolējošajai līgumslēdzējai iestādei vai citai juridiskai personai, kuru kontrolē tā pati līgumslēdzēja iestāde, ar noteikumu, ka juridiskajai personai, kurai piešķir publiska līguma slēgšanas tiesības, nav tiešas privāta kapitāla līdzdalības, izņemot tādas privātā kapitāla līdzdalības veidus, kas neparedz kontroli un bloķēšanu, kā noteikts valsts tiesību aktos, saskaņā ar Līgumiem, un kam nav izšķirošas ietekmes uz kontrolēto juridisko personu.

3. Līgumslēdzēja iestāde, kas pār juridisko personu, kura ir privāto vai publisko tiesību subjekts, neīsteno kontroli 1. punkta nozīmē, tomēr var minētajai juridiskajai personai piešķirt tiesības slēgt publisku līgumu, ja ir izpildīti visi šādi nosacījumi:

- a) līgumslēdzēja iestāde kopīgi ar citām līgumslēdzējām iestādēm pār minēto juridisko personu īsteno līdzīgu kontroli, kādu tās īsteno pār savām struktūrvienībām;
- b) vairāk nekā 80 % no minētās juridiskās personas darbībām tiek veiktas, izpildot uzdevumus, ko tai uzticējušas kontrolējošās līgumslēdzējas iestādes vai citas juridiskas personas, ko kontrolē tās pašas līgumslēdzējas iestādes; un
- c) kontrolētajai juridiskajai personai nav tiešas privāta kapitāla līdzdalības, izņemot tādas privātā kapitāla līdzdalības veidus, kas neparedz kontroli un bloķēšanu, kā noteikts valsts tiesību aktos, saskaņā ar Līgumiem, un kam nav izšķirošas ietekmes uz kontrolēto juridisko personu.

Pirmās daļas a) apakšpunkta vajadzībām uzskata, ka līgumslēdzējas iestādes pār juridisku personu kopīgi īsteno kontroli, ja ir izpildīti visi šādi nosacījumi:

- i) kontrolētās juridiskās personas lēmējstruktūru sastāvā ir visu iesaistīto līgumslēdzēju iestāžu pārstāvji. Atsevišķi pārstāvji var pārstāvēt vairākas vai visas iesaistītās līgumslēdzējas iestādes;
- ii) minētās līgumslēdzējas iestādes spēj kopīgi īstenot izšķirošu ietekmi attiecībā uz kontrolētās juridiskās personas stratēģiskajiem mērķiem un svarīgiem lēmumiem; un
- iii) kontrolētā juridiskā persona necenšas īstenot intereses, kas ir pretrunā kontrolējošo līgumslēdzēju iestāžu interesēm.

4. Šīs direktīvas darbības joma neattiecas uz līgumu, kas noslēgts tikai starp divām vai vairākām līgumslēdzējām iestādēm, ja ir ievēroti visi šādi nosacījumi:

- a) ar līgumu tiek izveidota vai īstenota iesaistīto līgumslēdzēju iestāžu sadarbība, lai nodrošinātu, ka sabiedriskie pakalpojumi, kas tām jāveic, tiek sniegti ar mērķi īstenot šo iestāžu kopīgos mērķus;
- b) šīs sadarbības īstenošanu nosaka vienīgi tādi apsvērumi, kas saistīti ar sabiedrības interesēm; un
- c) iesaistītās līgumslēdzējas iestādes atvērtā tirgū veic mazāk kā 20 % no darbībām, kas saistītas ar sadarbību.

5. Lai noteiktu 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā un 4. punkta c) apakšpunktā minēto darbību procentuālo lielumu, ņem vērā vidējo kopējo apgrozījumu vai kādu citu ar darbību saistītu atbilstīgu rādītāju, piemēram, attiecīgās juridiskās personas vai līgumslēdzējas iestādes izmaksas saistībā ar pakalpojumiem, piegādēm un būvdarbiem pēdējo trīs gadu laikā pirms līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas.

Ja attiecīgās juridiskās personas vai līgumslēdzējas iestādes izveides vai darbības uzsākšanas dienas dēļ vai tās darbības reorganizācijas dēļ dati par tās apgrozījumu vai par kādu citu ar tās darbību saistītu rādītāju, kāds tas bijis iepriekšējos trīs gados, nav pieejami vai arī tie vairs nav būtiski, ir pietiekami pierādīt, ka darbības rādītājs ir ticams, it īpaši izmantojot uzņēmējdarbības prognozes.”

4 Šīs direktīvas 18. panta 1. punktā ir noteikts:

“Līgumslēdzējas iestādes nodrošina vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret visiem ekonomikas dalībniekiem un rīkojas pārredzami un samērīgi.

Iepirkumu neizstrādā ar nolūku to izslēgt no šīs direktīvas darbības jomas vai mākslīgi sašaurināt konkurenci. Konkurenci uzskata par mākslīgi sašaurinātu, ja iepirkums ir izstrādāts ar nolūku radīt nepamatoti izdevīgākus vai mazāk izdevīgus apstākļus noteiktiem ekonomikas dalībniekiem.”

5 Minētās direktīvas 67. panta 4. punktā ir noteikts:

“Piešķiršanas kritērijiem nevar būt tādu seku, ka līgumslēdzējai iestādei tiek dota neierobežota izvēles brīvība. Tie nodrošina efektīvas konkurences iespēju un ir papildināti ar specifikācijām, kas ļauj efektīvi pārbaudīt pretendentu sniegto informāciju, lai novērtētu, kādā mērā piedāvājumi atbilst piešķiršanas kritērijiem. Šaubu gadījumā līgumslēdzējas iestādes efektīvi pārbauda pretendentu sniegtās informācijas un pierādījumu pareizību.”

6 Šīs pašas direktīvas 72. pantā ir noteikts:

“1. Līgumus un pamatlīgumus bez jaunas iepirkuma procedūras saskaņā ar šo direktīvu var grozīt šādos gadījumos:

[..]

d) ja darbuzņēmēju, kam līgumslēdzēja iestāde sākotnēji piešķir tiesības slēgt līgumu, aizstāj ar jaunu darbuzņēmēju kāda turpmāk minēta iemesla dēļ:

[..]

ii) pēc uzņēmuma pārstrukturēšanas, tostarp pēc pārņemšanas, apvienošanas, iegādes vai maksātnespējas, sākotnējā darbuzņēmēja vietā pilnībā vai daļēji stājas cits ekonomikas dalībnieks, kas atbilst sākotnēji noteiktajiem kvalifikācijas atlases kritērijiem, ar noteikumu, ka tas nerada citas būtiskas līguma izmaiņas un nav iecerēts nolūkā apiet šīs direktīvas piemērošanu; vai

[..]

4. Līguma vai pamatnolīguma izmaiņas tā darbības laikā uzskata par būtiskām 1. punkta e) apakšpunkta nozīmē, ja to dēļ līguma vai pamatnolīguma raksturs kļūst materiāli atšķirīgs no sākotnēji noslēgtā. Jebkurā gadījumā, neskarot 1. un 2. punktu, izmaiņas uzskata par būtiskām, ja tās atbilst vienam vai vairākiem šādiem nosacījumiem:

a) ar izmaiņām ievieš nosacījumus, kas – ja tie būtu bijuši ietverti sākotnējā iepirkuma procedūrā – būtu ļāvuši piedalīties citiem kandidātiem, nevis sākotnēji atlasītajiem vai arī būtu ļāvuši pieņemt citu piedāvājumu, nevis sākotnēji pieņemto, vai arī būtu iepirkuma procedūrai piesaistījuši papildu dalībniekus;

[..].”

7 Direktīvas 2014/24 90. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz 2016. gada 18. aprīlim. Dalībvalstīs tūlīt dara Komisijai zināmus minēto aktu noteikumus.”

Itālijas tiesības

8 2014. gada 23. decembra *legge n. 190 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge di stabilità 2015)* [Likums Nr. 190 par gada un daudzgadu valsts budžeta pieņemšanas noteikumiem (2015. gada stabilitātes likums)] (2014. gada 29. decembra GURI Nr. 300 – kārtējais pielikums Nr. 99, 1. lpp.) 1. panta 611. un 612. punktā ir paredzēts:

“611. Neskarot 2007. gada 24. decembra Likuma Nr. 244, ar grozījumiem, 3. panta 27.–29. punktā un 2013. gada 27. decembra Likuma Nr. 147, ar grozījumiem, 1. panta 569. punktā paredzētos noteikumus, lai nodrošinātu valsts finanšu koordināciju, izdevumu samazināšanu, labu pārvaldību un konkurences un tirgus aizsardzību, reģionos, Trento [*Trente*] un Bolcāno [*Bolzano*] provincēs, vietējās pašvaldībās, tirdzniecības, rūpniecības, amatniecības un lauksaimniecības kamerās, universitātēs un augstākajās valsts mācību iestādēs, kā arī ostu pārvaldēs no 2015. gada 1. janvāra tiek sākti sabiedrību un tiešas vai netiešas līdzdalības šajās sabiedrībās racionalizācijas process, lai līdz 2015. gada 31. decembrim samazinātu to skaitu, it īpaši, ņemot vērā šādus kritērijus:

[..]

d) saimnieciski svarīgu vietējo sabiedrisko pakalpojumu sabiedrību apvienošanu;

[..].

612. Trento un Bolcāno reģionu un autonomo provinču priekšsēdētāji, provinču priekšsēdētāji, mēri un citas pārvaldes institūcijas, kas paredzētas 611. punktā to attiecīgajās kompetences jomās, līdz 2015. gada 31. martam nosaka un apstiprina rīcības plānu sabiedrību un tiešas vai netiešas līdzdalības sabiedrībās racionalizācijai, īstenošanas kārtību un termiņus, kā arī veicamo ietaupījumu detalizētu izklāstu. Šis plāns kopā ar īpašu tehnisko ziņojumu tiek nosūtīts Revīzijas palātas kompetentajai reģionālajai revīzijas palātai un publicēts attiecīgās administrācijas institucionālajā interneta vietnē. Līdz 2016. gada 31. martam pirmajā teikumā norādītās struktūras sagatavo ziņojumu par iegūtajiem rezultātiem, kas tiek nosūtīts Revīzijas palātas kompetentajai reģionālajai revīzijas palātai un publicēts attiecīgās administrācijas institucionālajā

interneta vietnē. Saskaņā ar 2013. gada 14. marta Dekrētu Nr. 33 plāna un ziņojuma publicēšana ir obligāta.”

- 9 Saskaņā ar 2011. gada 13. augusta *decreto-legge n. 138 Ulteriori misure urgenti per la stabilizzazione finanziaria e per lo sviluppo* (Dekrētlikums Nr. 138 par citiem steidzamiem finanšu stabilizācijas un attīstības pasākumiem; 2011. gada 16. septembra *GURI* Nr. 216, 89. lpp.; turpmāk tekstā – “Dekrētlikums Nr. 138/2011”) 3.bis panta 2.bis punktu:

“Saimnieciskās darbības subjekts, kas pilnībā vai daļēji aizstāj sākotnējo koncesionāru pēc korporatīviem darījumiem, kas veikti ar pārredzamām procedūrām, ieskaitot apvienošanu vai iegādi, neskarot sākotnēji noteikto kvalifikācijas kritēriju ievērošanu, turpina apsaimniekot pakalpojumus līdz paredzētajiem termiņiem [..].”

- 10 2016. gada 19. augusta *decreto legislativo n. 175 Testo unico in materia di società a partecipazione pubblica* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 175 par konsolidēto regulējumu attiecībā uz sabiedrībām ar publiskā kapitāla līdzdalību; 2016. gada 8. septembra *GURI* Nr. 210, 1. lpp.) 7. panta 5. punktā noteikts:

“Ja dibināšanas aktā ir paredzēta privāto partneru līdzdalība, to atlase notiek publiskā iepirkuma procedūrā saskaņā ar 2016. gada Leģislatīvā dekrēta Nr. 50 5. panta 9. punktu.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 11 2005. gada 15. jūnijā ar lēmumu, kas skaidri kvalificēts kā “*in house* [līguma slēgšanas tiesību] piešķiršana”, Leriči pašvaldība piešķīra *ACAM* integrēta atkritumu apsaimniekošanas cikla tiesības šajā pašvaldībā līdz 2028. gada 31. decembrim, konkrētāk, šīs apsaimniekošanas tiesības tika uzticētas tās meitasuzņēmumam *ACAM Ambiente*. Šajā datumā *ACAM* bija akciju sabiedrība, kuras akcionāri bija sadalīti tikai starp vairākām pašvaldībām, tostarp Leriči pašvaldību.
- 12 2013. gada 12. jūlijā *ACAM* bija spiesta noslēgt ar saviem kreditoriem pārstrukturēšanas līgumu. Saskaņā ar šo līgumu *ACAM* starp citām sabiedrībām, kurām ir publiska līdzdalība un kuras nodrošina Itālijas tirgū darbojošos sabiedrisko pakalpojumu pārvaldību, meklēja atbilstošu sabiedrību apvienošanās darījuma īstenošanai. Šim nolūkam izsludinātā publiskā iepirkuma beigās *ACAM* izvēlējās veikt apvienošanos ar *IREN SpA*, kas darbojas visā Itālijas teritorijā, atrodas publiskā kontrolē un ir kotēta biržā.
- 13 Saskaņā ar īpašu investīciju līgumu, kas noslēgts 2017. gada 29. decembrī, pašvaldības, kuras ir *ACAM* akcionāres, nodeva *IREN* savas *ACAM* akcijas un iegādājās atbilstošu *IREN* akciju daļu, parakstoties uz tai rezervēto kapitāla palielinājumu. Ar *ACAM* meitasuzņēmumu starpniecību, kas kļuva par *IREN* meitasuzņēmumiem, tā turpināja pārvaldīt pakalpojumus, kas sākotnēji bija uzticēti šiem meitasuzņēmumiem.
- 14 Pēc tam, kad Leriči pašvaldība 2017. gada 21. februārī bija izteikusi nodomu neapstiprināt *ACAM* un *IREN* apvienošanos, tā 2018. gada 19. janvārī nolēma piekrist investīciju līgumam tikai attiecībā uz tās *ACAM* akciju nodošanu *IREN* un tās faktiski nodeva 2018. gada 11. aprīlī.

- 15 Ar 2018. gada 6. augusta lēmumu Spēcijas province, kuras kompetencē tagad ir sniegt integrēto sadzīves atkritumu pakalpojumu tās pašvaldību teritorijā, kurā ietilpst Leriči pašvaldība, apstiprināja teritorijas plāna atjaunošanu integrētai sadzīves atkritumu apsaimniekošanai provincē, jo saskaņā ar *in “house”* piešķiršanu *ACAM Ambiente* ir noteikta par šīs pašvaldības pakalpojuma sniedzēju līdz 2028. gada 31. decembrim.
- 16 Leriči pašvaldība cēla prasību par šo lēmumu, uzskatot, ka *in house* izņēmuma nosacījumi vairs netiek izpildīti. Ar spriedumu 847/2019 *Tribunale amministrativo regionale per la Liguria* (Ligūrijas Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) šo prasību noraidīja.
- 17 Leriči pašvaldība par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija).
- 18 Pirmkārt, tā uzsver, ka tad, ja šai pašvaldībai 2005. gadā būtu bijusi kompetence piešķirt *ACAM* apstridēto līgumu, šī kompetence tagad ir nodota provincēm, kuras šobrīd ir atbildīgas par integrēto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanu visām pašvaldībām tās teritorijā.
- 19 Otrkārt, šī tiesa norāda, ka pamatlietā aplūkotais apvienošanas darījums tika veikts, pamatojoties uz 2014. gada 23. decembra Likuma Nr. 190 1. panta 611. un 612. punktu, kura mērķis ir samazināt valsts izdevumus, ierobežojot publisko struktūru līdzdalību sabiedrībās. Šī darījums turklāt bija pamatots, ņemot vērā to, ka *ACAM* bija noslēgusi parādu pārstrukturēšanas līgumu. Šādā gadījumā Dekrētlukuma Nr. 138/2011 3.*bis* panta 2.*bis* punktā ir noteikts, ka saimnieciskās darbības subjekts, kas aizstāj sākotnējo izraudzīto pretendentu, turpina sniegt pakalpojumus līdz paredzētajiem termiņiem.
- 20 Treškārt, iesniedzējtiesa uzskata, ka pastāv šaubas par šī tiesiskā regulējuma saderību ar Direktīvas 2014/24 12. pantu par *in house* izņēmumu saistībā ar publisku līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu.
- 21 Šajā gadījumā veiktās apvienošanās darījuma sekas bija tādas, ka Leriči pašvaldības sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanas tiesības, kas sākotnēji, neizsludinot iepirkumu, tika piešķirtas *ACAM*, attiecībā uz kuru nav apstrīdēts, ka šī pašvaldība kopā ar citām pašvaldībām īstenoja pār to līdzīgu kontroli, kādu tā īstenoja pār savām struktūrvienībām Tiesas judikatūras izpratnē, tagad ir piešķirtas *IREN* un ar tās starpniecību tās meitasuzņēmumam *ACAM Ambiente*, bet Leriči pašvaldība nekontrolē nevienu no šīm sabiedrībām. Faktiski šīs pašvaldības iegūtā līdzdalība *IREN* bija nenozīmīga, un kopš brīža, kad minētā pašvaldība nodeva šo līdzdalību, vairs nepastāv nekāda saikne starp minēto pašvaldību un *IREN*.
- 22 Taču Spēcijas province nolēma tieši piešķirt Leriči pašvaldībai paredzētā pakalpojuma sniegšanas tiesības, neizsludinot iepirkumu. Tātad ir jānosaka, vai šī tiešā piešķiršana atbilst Savienības tiesību normām par publiskajiem iepirkumiem.
- 23 Iesniedzējtiesa uzskata, ka it īpaši jāpārbauda, vai šādā kontekstā ir jāņem vērā tas, ka *ACAM* izvēle apvienoties ar *IREN* notika pirms publiskā iepirkuma.
- 24 Šajā ziņā šī tiesa uzskata, ka attiecīgo Savienības tiesību normu galamērķis ir veicināt konkurenci un ka rezultāts, piešķirot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas tiesības, tiek sasniegts, ja vairāki dalībnieki konkurē vai var būt spējīgi iegūt attiecīgo līgumu, lai kāda būtu instrumenta, kas ļauj sasniegt šo mērķi, juridiskā kvalifikācija. Šādos apstākļos minētā tiesa sliecas uzskatīt, ka nav

nozīmes tam, vai konkrēta pakalpojuma sniegšanas tiesību piešķiršana ir notikusi iepirkuma procedūrā, kas attiecas tieši uz šī pakalpojuma sniegšanas tiesību piešķiršanu, vai iepirkuma procedūrā, kuras priekšmets ir sabiedrības, kas sniedz šos pakalpojumus, akciju iegāde, jo abos gadījumos konkurence tiek garantēta.

25 Šādos apstākļos *Consiglio di Stato* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Direktīvas 2014/24 12. pants nav pretrunā tādām valsts tiesiskajam regulējumam, kurā paredzēta saimnieciski svarīgu vietējo sabiedrisko pakalpojumu sabiedrību apvienošana, pēc kuras ekonomikas dalībnieks, kas aizstāj sākotnējo koncesionāru pēc korporatīviem darījumiem, kas veikti saskaņā ar pārredzamām procedūrām, ieskaitot apvienošanu vai iegādi, turpina sniegt pakalpojumus līdz paredzētajiem termiņiem, ja:

- a) sākotnējais koncesionārs ir sabiedrība, kurai līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas *in house*, pamatojoties uz vairāku dalībnieku īstenotu līdzīgu kontroli;
- b) saimnieciskās darbības subjekts, kas to aizstāj, ir ticis izraudzīts publiskā iepirkumā;
- c) pēc sabiedrību apvienošanas darījuma vairāku dalībnieku īstenotas līdzīgas kontroles nosacījumi vairs nepastāv attiecībā uz vienu no tām vietējām pašvaldībām, kura sākotnēji bija piešķirusi aplūkotā pakalpojuma sniegšanas tiesības?”

Par prejudiciālo jautājumu

Par jautājuma pieņemamību

- 26 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 94. pantu ikvienā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietver “strīda priekšmeta, kā arī faktu, kuriem ir nozīme un kurus ir konstatējusi iesniedzējtiesa, kopsavilkumu vai vismaz to faktu izklāstu, uz kuriem balstīti jautājumi”, “to valsts tiesību normu saturu, kas varētu būt piemērojamas attiecīgajā lietā, un attiecīgā gadījumā atbilstošo valsts judikatūru”, kā arī “to iemeslu izklāstu, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saikni, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem”.
- 27 Šajā gadījumā, pretēji Austrijas valdības apgalvotajam, iesniedzējtiesas nolēmumā ir ietverts pamatlietas faktisko apstākļu un tiesiskā regulējuma apraksts, kas ir pietiekams, lai izpildītu Reglamenta 94. panta prasības.
- 28 Tādējādi, pirmkārt, ar iesniedzējtiesas nolēmumu ir pārņemts pamatlietā piemērojamo valsts tiesību normu saturs. Otrkārt, iesniedzējtiesas sniegtais 2005. gada 15. jūnija un 2018. gada 6. augusta lēmuma, kā arī *ACAM* izsludinātā iepirkuma apraksts ir pietiekams, lai saprastu to Savienības tiesību normu izvēles iemeslus, kuru interpretāciju šī tiesa lūdz, kā arī saikni, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un valsts tiesību aktiem, kurus tā piemēro izskatāmajā lietā.
- 29 No tā izriet, ka Tiesai iesniegtais jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

- 30 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 2014/24 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums vai prakse, saskaņā ar kuru publiskā līguma – kas sākotnēji, neizsludinot iepirkumu, ir piešķirts *in house* subjektam, pār kuru līgumslēdzēja iestāde kopīgi īstenoja līdzīgu kontroli, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām – izpildi automātiski turpina ekonomikas dalībnieks, kas šo subjektu ir iegādājies iepirkuma procedūras rezultātā, ja šai līgumslēdzējai iestādei nav šādas kontroles pār šo saimnieciskās darbības subjektu.
- 31 Vispirms no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka, pirmkārt, 2005. gadā Leriči pašvaldība atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanas tiesības līdz 2028. gadam piešķir *ACAM*, šo pakalpojumu pārvaldības darbības uzticot tās meitasuzņēmumam *ACAM Ambiente*. Šo tiesību piešķiršanas dienā *ACAM* kapitāls piederēja tikai noteiktām pašvaldībām, tostarp Leriči pašvaldībai.
- 32 Iesniedzējtiesa uzskata, ka *ACAM* šādi piešķirtais līgums bija sabiedrisko pakalpojumu līgums un šo tiesību piešķiršana varēja notikt, neizsludinot iepirkumu, pamatojoties it īpaši uz to, ka Leriči pašvaldība kopā ar citām pašvaldībām akcionārēm kopīgi īstenoja līdzīgu kontroli pār *ACAM*, kādu šīs pašvaldības īsteno pār savām struktūrvienībām Tiesas judikatūras izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 13. novembris, *Coditel Brabant*, C-324/07, EU:C:2008:621, 50. punkts). Uz prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, pamatojoties uz šo pieņēmumu.
- 33 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Padomes Direktīva 92/50/EEK (1992. gada 18. jūnijs) par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai (OV 1992, L 209, 1. lpp.), kas bija piemērojama, kad tika noslēgts līgums starp Leriči pašvaldību un *ACAM*, neuzlika līgumslēdzējai iestādei pienākumu sākt publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, ja tā īstenoja līdzīgu kontroli par izraudzīto pretendentu, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām, un šis subjekts veica būtisku darbības daļu kopā ar līgumslēdzēju iestādi vai iestādēm, kam tas piederēja. Šādas *in house* piešķiršanas gadījumā tiek uzskatīts, ka līgumslēdzēja iestāde izmanto pati savus līdzekļus, un pat ja izraudzītais pretendents ir juridiski nošķirts no tās, to praksē var pielīdzināt tās iekšējām struktūrvienībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 11. janvāris, *Stadt Halle* un *RPL Lochau*, C-26/03, EU:C:2005:5, 49. punkts, kā arī 2020. gada 18. jūnijs, *Porin kaupunki*, C-328/19, EU:C:2020:483, 66. punkts).
- 34 Turklāt, ja tiek izmantots subjekts, kas kopīgi pieder vairākām valsts iestādēm, Tiesa ir nospriedusi, ka šīs iestādes var kopīgi īstenot “līdzīgu kontroli” iepriekšējā punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 13. novembris, *Coditel Brabant*, C-324/07, EU:C:2008:621, 50. punkts, un 2014. gada 8. maijs, *Datenlotsen Informationssysteme*, C-15/13, EU:C:2014:303, 27. punkts).
- 35 Otrkārt, no iesniedzējtiesas nolēmumu arī izriet, ka pēc tam, kad 2013. gadā *ACAM* bija noslēgusi pārstrukturēšanas līgumu ar kreditoriem, tā nolēma izsludināt publisku iepirkumu, lai izvēlētos saimnieciskās darbības subjektu, ar kuru apvienoties. Šīs procedūras rezultātā tika izvēlēta *IREN*, kas iegādājās visas *ACAM* akcijas, kuras piederēja pašvaldībām akcionārēm. Pēdējās minētās iegādājās atbilstošu daļu *IREN* akciju sakarā ar šīs sabiedrības kapitāla palielināšanu, kas tām bija rezervēta, savukārt Leriči pašvaldība nolēma piekrist iepriekš minētajam līgumam tikai tiktāl, ciktāl tas ietvēra tās *ACAM* akciju nodošanu.

- 36 Atbilstoši Dekrētlikuma Nr. 138/2011 3.*bis* panta 2.*bis* punktam *ACAM Ambiente*, kas tagad pilnībā pieder *IREN*, turpināja sniegt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu tām pašvaldībām, kuras agrāk bija *ACAM* akcionāres, tostarp Leriči pašvaldībai.
- 37 Pēc šiem ievada precizējumiem jānorāda, ka tad, ja publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības, kā tas ir šajā gadījumā, neizsludina iepirkumu, ir piešķirtas publiska kapitāla sabiedrībai saskaņā ar šī sprieduma 33. un 34. punktā minēto judikatūru, šīs sabiedrības iegāde, ko veic cits saimniecisko attiecību subjekts šī līguma spēkā esamības laikā, var būt grozījums līguma būtiskos nosacījumos, kas prasa izsludināt iepirkumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 6. aprīlis, *ANAV*, C-410/04, EU:C:2006:237, 30.–32. punkts, kā arī 2009. gada 10. septembris, *Sea*, C-573/07, EU:C:2009:532, 53. punkts).
- 38 Proti, šāds grozījums var nozīmēt, ka izraudzīto pretendentu praksē vairs nevar pielīdzināt līgumslēdzēja iestādes iekšējām struktūrvienībām šī sprieduma 34. punkta izpratnē un tādējādi attiecīgā publiskā iepirkuma līguma izpildi vairs nevar turpināt, neizsludina iepirkumu, jo vairs nevar uzskatīt, ka šī līgumslēdzēja iestāde izmanto pati savus līdzekļus.
- 39 Šajā gadījumā, tā kā *IREN* iegādājās *ACAM* 2017. gadā, proti, pēc Direktīvas 2014/24 90. panta 1. punktā paredzētā termiņa, līdz kuram dalībvalstīm tā bija jātransponē, ņemot vērā pēdējās minētās direktīvas noteikumus, ir jāpārbauda, vai šādam grozījumam bija nepieciešams izsludināt iepirkumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 2. septembris, *Sisal* u.c., C-721/19 un C-722/19, EU:C:2021:672, 28. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 40 Šajā ziņā, pirmkārt, Direktīvas 2014/24 72. panta 1. punkta d) apakšpunkta ii) punktā ir paredzēts, ka publisku līgumu bez jaunas iepirkuma procedūras saskaņā ar šīs direktīvas prasībām var grozīt – ja darbuņēmēju, kam līgumslēdzēja iestāde sākotnēji piešķirusi tiesības slēgt līgumu, aizstāj ar jaunu darbuņēmēju, tostarp, otrs minētais iegādājas pirmo minēto, ja pēdējais minētais atbilst sākotnēji noteiktajiem kvalifikācijas atlases kritērijiem – ar noteikumu, ka tas nerada citas būtiskas līguma izmaiņas un nav iecerēts nolūkā apiet minētās direktīvas piemērošanu.
- 41 Līdz ar to no 72. panta 1. punkta formulējuma izriet, ka tā piemērošanas jomā ietilpst tikai gadījums, kad sākotnējā darbuņēmēja pēctecis turpina pildīt publiskā iepirkuma līgumu, par kuru ir notikusi sākotnējā iepirkuma procedūra atbilstoši Direktīvā 2014/24 noteiktajām prasībām, kuru vidū ir diskriminācijas aizlieguma, vienlīdzības un efektīvas konkurences starp ekonomikas dalībniekiem principu ievērošana, kā tie tostarp ir atgādināti un konkretizēti šīs direktīvas 18. panta 1. punktā un 67. panta 4. punktā.
- 42 Šādu interpretāciju apstiprina 72. panta 4. punkts, saskaņā ar kuru līguma grozījums tiek uzskatīts par būtisku, ja ar to tiek ieviesti nosacījumi, kas būtu ļāvuši, ja tie būtu iekļauti sākotnējā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, piedalīties citiem kandidātiem, nevis sākotnēji atlasītajiem, vai pieņemt citu piedāvājumu, nevis sākotnēji pieņemto, vai būtu piesaistījuši vairāk līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras dalībnieku; kā arī šī interpretācija atbilst mērķim ne tikai ekonomikas dalībnieku, bet arī līgumslēdzēju iestāžu interesēs atvērt publisko iepirkumu līgumu jomu pēc iespējas lielākai konkurencei (spriedums, 2019. gada 27. novembris, *Tedeschi* un *Consorzio Stabile Istant Service*, C-402/18, EU:C:2019:1023, 39. punkts).
- 43 Līdz ar to tāda līgumslēdzēja puses maiņa kā pamatlietā, pretēji tam, ko apgalvo Austrijas valdība, nevar ietilpt Direktīvas 2014/24 72. panta piemērošanas jomā, jo pamatlietā aplūkotais publiskais iepirkums sākotnēji tika piešķirts *in house* subjektam, neizsludina iepirkumu.

- 44 Otrkārt, ir jānorāda, ka Direktīvas 2014/24 12. panta 1.–3. punktā tostarp ir pārņemti šī sprieduma 33. un 34. punktā atgādinātie principi, precizējot kārtību, saskaņā ar kuru *in house* piešķiršana neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.
- 45 Konkrētāk, saskaņā ar Direktīvas 2014/24 12. panta 3. punktu publiskais līgums var tikt piešķirts, nepiemērojot šajā direktīvā paredzētās iepirkuma procedūras, ciktāl līgumslēdzēja iestāde kopā ar citām līgumslēdzējām iestādēm veic kontroli pār izraudzīto pretendentu, kas ir līdzīga tai, ko tās īsteno pār savām struktūrvienībām, ja vairāk nekā 80 % no šī izraudzītā pretendenta darbībām tiek veiktas, pildot uzdevumus, ko tam uzticējušas šīs līgumslēdzējas iestādes vai juridiskās personas, ko kontrolē pēdējās minētās, un visbeidzot, ja izraudzītajam pretendentam nav tiešas privāta kapitāla līdzdalības, izņemot tādas privāta kapitāla līdzdalības veidus, kas neparedz kontroli un bloķēšanu, kā saskaņā ar Līgumiem noteikts attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos, un kam nav izšķirošas ietekmes uz izraudzīto pretendentu.
- 46 Turklāt no 12. panta 3. punkta pēdējās daļas izriet, ka kopīgas kontroles esamība šīs tiesību normas izpratnē it īpaši nozīmē, ka visas līgumslēdzējas iestādes ir pārstāvētas kontrolētā subjekta lēmējstruktūrās un tām kopīgi var būt izšķiroša ietekme uz šī subjekta stratēģiskajiem mērķiem un svarīgajiem lēmumiem.
- 47 Taču no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka, pirmkārt, lēmuma, par kuru ir celta prasība iesniedzējtiesā, pieņemšanas dienā Leriči pašvaldībai nebija nekādas līdzdalības *IREN* kapitālā, kas turklāt lielā mērā ir pieejams privātai līdzdalībai. Otrkārt, nešķiet nedz, ka tā būtu pārstāvēta šīs sabiedrības lēmējstruktūrās, nedz arī, ka tā – kaut arī kopā ar citām pašvaldībām, kurām piederēja *ACAM*, – varētu ietekmēt *IREN* stratēģiskos mērķus vai svarīgos lēmumus.
- 48 No tā izriet, ka Direktīvas 2014/24 12. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi, kas ļauj uzskatīt, ka publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršana neietilpst šajā direktīvā paredzēto iepirkuma procedūru piemērošanas jomā, nešķiet izpildīti, bet tas tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 49 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem arī neizriet, ka *IREN* ar Leriči pašvaldību uzturētu tādas attiecības, ka varētu tikt izpildīti šīs direktīvas 12. panta 1. vai 2. punktā paredzētie nosacījumi, kas ļauj šādu līgumu kvalificēt kā “*in house* darījumu”.
- 50 Neskarot iesniedzējtiesas veicamās pārbaudes, tā tad ir jāuzskata – tas, ka *IREN* turpina pildīt publiskā iepirkuma līgumu pamatlietā, izriet no līguma pamatnoteikuma grozījuma, par kuru ir jāizsludina iepirkums, tādējādi ar Direktīvu 2014/24 *IREN* esot atļauts turpināt šādu izpildi tikai pēc tam, kad tai ir piešķirtas minētā līguma slēgšanas tiesības iepirkuma procedūrā atbilstoši šīs direktīvas prasībām.
- 51 Apstākļi, ka *ACAM* un līdz ar to pašvaldības, kurām pieder šī sabiedrība, izvēlējās *IREN* publiskā iepirkuma procedūras rezultātā, nemaina šādu secinājumu.
- 52 Pietiek konstatēt, kā tas tika uzsvērts šī sprieduma 47. punktā, ka lēmuma, kas ir prasības iesniedzējtiesā priekšmets, pieņemšanas dienā Leriči pašvaldībai nebija nekādas – pat netiešas – līdzdalības *IREN*.

- 53 Līdz ar to pamatlietā aplūkotā publiskā līguma izpildes kontekstā *IREN* nevar pielīdzināt jaukta kapitāla sabiedrībai, kas vienlaikus pieder līgumslēdzējai iestādei, kaut arī netieši, un subjektam, kuru tā ir izvēlējusies, pārskatāmas un konkurencei atvērtas procedūras rezultātā 2009. gada 15. oktobra sprieduma *Acoset* (C-196/08, EU:C:2009:628) izpratnē.
- 54 Tādējādi, nepastāvot nepieciešamībai izvērtēt publiskā iepirkuma procedūras, ar kuru tika izvēlēta *IREN*, iezīmes, šī procedūra katrā ziņā pamatlietā aplūkotā publiskā līguma gadījumā nevar būt līdzvērtīga Direktīvā 2014/24 paredzētajām prasībām atbilstoši līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrai, jo *IREN* gan pirms apvienošanās ar *ACAM*, gan pēc citu pašvaldību līdzdalības tās kapitālā bija Leriči pašvaldībai svešs uzņēmums.
- 55 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāsecina, ka Direktīvai 2014/24 ir pretrunā tas, ka publiska līguma, kura slēgšanas tiesības ir piešķirtas *in house*, izpilde, neizsludinot konkursu, turpinās, ja līgumslēdzējai iestādei vairs nav nekādas – pat netiešas – līdzdalības iepirkumā izraudzītajā pretendentā un tai vairs nav nekādas kontroles pār to.
- 56 Vēl ir jāpiebilst, ka šāds secinājums ir izdarāms pat tad, ja – kā tas varētu tikt saprasts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu – būtu jāuzskata, ka Spēcijas province ir no jauna piešķirusi līguma slēgšanas tiesības pamatlietā.
- 57 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka 2018. gada 6. augustā šī province, kas bija kļuvusi atbildīga par tās teritorijā ietilpstošo pašvaldību atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanu, apstiprināja teritorijas plāna atjaunošanu provinces integrētai sadzīves atkritumu apsaimniekošanai, jo tā piešķir *ACAM Ambiente* atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanas tiesības Leriči pašvaldībai līdz 2028. gadam.
- 58 Taču pat pieņemot, ka būtu jāuzskata, ka ar 2018. gada 6. augusta lēmumu šādas atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanas tiesības ir piešķirtas *ACAM Ambiente*, kas ir *IREN* pilnībā piederošs meitasuzņēmums, tomēr arī šāda tieša piešķiršana neatbilstu Direktīvas 2014/24 prasībām.
- 59 Pirmkārt, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem neizriet, ka Spēcijas province un *ACAM Ambiente* būtu kādā no šīs direktīvas 12. pantā uzskaitītajām situācijām. It īpaši ir jānorāda, ka nešķiet, ka šai provincei būtu jebkāda līdzdalība *IREN* kapitālā un līdz ar to *ACAM Ambiente* kapitālā, ne arī ka tai būtu kādas kontroles pilnvaras pār šiem subjektiem.
- 60 No tā izriet – nešķiet, ka Direktīvas 2014/24 12. pants attaisnotu to, ka Spēcijas province, būtu piešķirusi publisko pakalpojumu līgumu *ACAM Ambiente*, neizsludinot iepirkumu, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 61 Otrkārt, ņemot vērā Tiesai iesniegto lietas materiālu elementus, nešķiet, ka šādu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu varētu pielīdzināt publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai jaukta kapitāla sabiedrībai šī sprieduma 53. punktā atgādinātajos apstākļos. Tādējādi pietiek atgādināt, kā tas ir uzsvērts šī sprieduma 59. punktā, ka nešķiet, ka Spēcijas provincei būtu kāda līdzdalība *IREN* un līdz ar to *ACAM Ambiente*.
- 62 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Direktīva 2014/24 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums vai prakse, saskaņā ar kuru publiskā līguma izpildi, kas sākotnēji, neizsludinot iepirkumu, ir piešķirts *in house* subjektam, pār kuru līgumslēdzēja iestāde kopīgi īstenoja līdzīgu kontroli, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām,

automātiski turpina saimnieciskās darbības subjekts, kas šo subjektu iegādājies iepirkuma procedūrā, ja šai līgumslēdzējai iestādei nav šādas kontroles pār šo subjektu un tai nav nekādas līdzdalības tā kapitālā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 63 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums vai prakse, saskaņā ar kuru publiskā iepirkuma līguma izpildi, kas sākotnēji, neizsludinot iepirkumu, ir piešķirts *in house* subjektam, pār kuru līgumslēdzēja iestāde kopīgi īstenoja līdzīgu kontroli, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām, automātiski turpina saimnieciskās darbības subjekts, kas šo subjektu iegādājies iepirkuma procedūrā, ja šai līgumslēdzējai iestādei nav šādas kontroles pār šo subjektu un tai nav nekādas līdzdalības tā kapitālā.

[Paraksti]